

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 4C/201/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615208256
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Gibaľová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2020:6615208256.17

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Jankou Gibaľovou v spore žalobkyne: X. F., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XX, štátny občan Slovenskej republiky, zast.: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o. so sídlom Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47 234 466 proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní o zaplatenie 3.724,- Eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 3.724,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.724,- Eur od 24.05.2015 do zaplatenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o jej výške.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala voči žalovanému zaplatenia sumy 3.724,-Eur spolu s 8,05 % ročným úrokom z omeškania počnúc od 22.05.2015 do zaplatenia.

1.1. Uviedla, že zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXX uzavretou medzi ňou a žalovaným dňa 19.03.2014 došlo k poskytnutiu finančných prostriedkov žalobkyni zo strany žalovaného vo výške 350,- Eur. Odplata v zmluve bola dohodnutá na sumu 300,- Eur označená ako „celkové náklady“, ktorú sa zaviazala zaplatiť v 10 mesačných splátkach počnúc dňom 19.04.2014. Ročný úrok tak predstavuje viac ako 110 %. Žalobkyňa použila poskytnutý úver na osobné potreby.

1.2. Zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXX uzavretou medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 10.02.2014 došlo k poskytnutiu finančných prostriedkov žalobkyni zo strany žalovaného vo výške 3.500,- Eur. Odplata v zmluve bola dohodnutá na sumu 3.364,- Eur označená ako „celkové náklady“, ktorú sa zaviazala zaplatiť v 12 mesačných splátkach počnúc dňom 18.03.2014. Ročný úrok tak predstavuje viac ako 96 %. Žalobkyňa použila poskytnutý úver na osobné potreby.

1.3. Žalobkyňa poukázala na ustanovenia § 39, § 41, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 6, § 54 ods. 1, 2 a § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

1.4. Vzhľadom na povahu a obsah uzavretej zmluvy je zrejmé, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko žalobkyňa pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej

činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobkyňa považuje výšku dohodnutej odplaty za poskytnutý úver/pôžičku za neplatný právny úkon pre jej priamy rozpor so zákonom (§ 39 a 53 ods. 6 OZ).

1.5. Zo znenia § 1 ods. 2, § 9 ods. 2 písm. f), i), j) a § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. vyplýva, že pre absenciu podstatných obligatórnych náležitostí v úverovej zmluve, a to druhu spotrebiteľského úveru, doby trvania zmluvy, úrokovej sadzby, termínu konečnej splatnosti úveru a ročnej percentuálnej miere nákladov mal žalovaný nárok len na vrátenie ním poskytnutej istiny - pôžičky vo výške 3.850,- Eur (350,- Eur zo zmluvy o úvere č. X.XXX,- a 3.500,- Eur zo zmluvy o úvere č. P.). Preto aj v prípade, ak by súd nepovažoval dohodu o odplate za neplatný právny úkon, nemal žalovaný nárok na úroky a poplatky v zmluve označené ako odplata.

1.6. Žalobkyňa uvedením do omylu zo strany žalovaného uhradila na jeho účet sumu vo výške 6.894,- Eur zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX (istina 3.500,- Eur, preplatok 3.394,- Eur) a sumu vo výške 680,- Eur zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX (istina 350,- Eur, preplatok 330,- Eur), tzn. v súhrne o 3.724,- Eur viac, než mal žalovaný nárok. V rozsahu sumy 3.724,-Eur tak došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného.

1.7. Žalobkyňa poukázala na ustanovenia § 451 ods. 1, 2 a § 456 Občianskeho zákonníka a má za to, že ide na strane žalovaného o bezdôvodné obohatenie. Žalovaný do dňa podania žaloby ani napriek výzve žalobkyne dlžnú sumu nevrátil.

2. K žalobe žalobkyňa pripojila výzvu na vrátenie plnenia prijatého bez právneho dôvodu zo dňa 21.05.2015, zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 10.02.2014, zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 19.03.2014 a prehľady splátok a pokút.

3. Žalovaný doručil súdu dňa 01.07.2015 vyjadrenie, v ktorom vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Lučenec z dôvodu, že žalobkyni nemožno priznať postavenie spotrebiteľa a preto mala byť žaloba podaná na všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje, t.j. Okresný súd Bratislava I.

3.1. Ďalej poukázal na skutočnosť, že predmetné zmluvy o úvere uzatvorené medzi žalobkyňou a žalovaným nemožno považovať za zmluvy spotrebiteľské, a to z dôvodu, že boli poskytnuté na účel výkonu podnikania a teda sa nejedná o zmluvy medzi spotrebiteľom a dodávateľom. Pri oboch zmluvách žalobkyňa vystupovala a uzatvorila zmluvy ako fyzická osoba - podnikateľ, nakoľko v nich uviedla svoje IČO: 37 325 795. Preto nie je možné aplikovať na predmetné zmluvy o úvere ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, keďže o spotrebiteľa v týchto prípadoch nejde. Zmluvy sa podľa žalovaného posudzujú podľa Obchodného zákonníka, nakoľko boli uzatvorené medzi dvoma podnikateľskými subjektmi. Preto bol žalovaný toho názoru, že žalobkyňou predložené zmluvy o úvere nie sú zmluvami o spotrebiteľskom úvere uzatvorenými v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z., účinného v čase uzatvorenia zmluvy, ale zmluvami o úvere uzatvorenými v zmysle Obchodného zákonníka, o čom sa zmluvné strany dohodli.

3.2. V prípade postavenia žalovaného je podľa neho potrebné akcentovať aj jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu s dlžníkom vstupoval. Nakoľko dlžník nemienil použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu, nie je spotrebiteľom. Žalovaný je taktiež toho názoru, že zo zmlúv o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretých zmlúv o úvere, ktoré neboli nikdy právoplatne vyhlásené za neplatné, rovnako tak právny dôvod na plnenie zo zmluvy o úvere nikdy neodpadol. A majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov.

3.3. Poplatok za poskytnutie úveru nie je podľa žalovaného neprimerane vysoký ani v jednej zo zmlúv vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania ako podnikateľské náklady sú rozdielne - vyššie oproti bankám. V čase uzatvorenia zmluvy o úvere žalobkyni príslušný poplatok vyhovoval, keďže voči jeho výške nič nenamietala. Čo sa týka príslušného poplatku, tento v jednej tretine predstavuje úrok v zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka a v dvoch tretinách náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou.

3.4. Ak by súd v konečnom dôsledku posúdil predmetnú zmluvu ako spotrebiteľskú, žalovaný poukázal na dôvodovú správu k zákone o spotrebiteľských úveroch, ktorá úrok a poplatok za spracovanie zmluvy

označuje za odplatu za poskytnutie úveru. Môže teda ísť o cenu plnenia, ktorá nemôže byť neprijateľnou podmienkou v zmysle Občianskeho zákonníka. To platí aj v prípade, ak by síce nešlo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ale by išlo o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle Občianskeho zákonníka. Na základe vyššie uvedeného žalovaný navrhol žalobu zamietnuť.

4. Vo vyjadrení zo dňa 14.07.2015 žalobkyňa uviedla, že s tvrdením žalovaného o nemožnosti podriadenia zmlúv o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 19.03.2014 a č. XXXXXXXXXX zo dňa 10.02.2014 pod právny režim spotrebiteľských zmlúv upravených v Občianskom zákonníku a v zákone č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch z dôvodu, že žalobkyňa má v predmetnom spore postavenie podnikateľa, nesúhlasí. Zdôraznila, že bežnou praxou žalovaného pri uzatváraní obdobných úverových zmlúv je snaha označiť povinného ako podnikateľský subjekt, a ak to nie je možné (ak povinný nemá podnikateľské oprávnenie), účelovo zaškrtnúť políčko určujúce účel použitia finančných prostriedkov za účelom zamestnania, resp. povolania, aby došlo k vylúčeniu aplikácie právnych predpisov určených na ochranu spotrebiteľa. Pokiaľ ide o osobitný podpis žalobkyne, ktorý mal vyjadriť jej súhlas s účelom použitia finančných prostriedkov uvedeným žalovaným v zmluve, žalovaná uviedla, že ako spotrebiteľ absolútne nemala ani nemohla mať vedomosť o tom, aké právne následky pre ňu môže mať podpísanie žalovaným predformulovaného vyhlásenia týkajúceho sa údajného použitia finančných prostriedkov, ktoré sa navyše nachádza v časti, kde vyžadovaný podpis spotrebiteľa evokuje jeho súhlas s výškou poskytnutého úveru a výškou jednotlivých splátok. Preto je podľa nej nevyhnutné účel použitia poskytnutých finančných prostriedkov skúmať z objektívneho hľadiska. Nevyhnutnosť objektívneho posúdenia účelu použitia finančných prostriedkov potvrdzuje taktiež rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky a Európskeho súdneho dvora (pri konkrétne tých istých formulárových zmluvách o úvere odporcu) a judikatúra súdov Českej republiky (pri obdobných zmluvách o úvere), ktoré pri posudzovaní týchto zmlúv posúdili úverový vzťah ako spotrebiteľský a tak nevyhnutne aplikovali ustanovenia právnych predpisov určených na ochranu spotrebiteľa aj v obdobných prípadoch. Žalovaná výslovne prehlásila, že poskytnutý úver použila výlučne na súkromné účely, pričom takto zamýšľala už pri podpise zmluvy. Uvedené tvrdenie podľa nej objektívne vyplýva aj z tej skutočnosti, že vo svojom účtovníctve viažucom sa k jej podnikaniu neviduje predmetné úvery. Zároveň poukázala na ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Nutnosť aplikácie ustanovení týkajúcich sa ochrany práv spotrebiteľa na každý zmluvný vzťah, ktorý uzatvára spotrebiteľ s dodávateľom, a to aj v prípade, ak by malo ísť o zmluvu uzatvorenú podľa Obchodného zákonníka, vyslovil tiež Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 3 MCdo 14/2014 zo dňa 21.04.2015.

4.1. K dvojakému označeniu povinného žalobkyňa poukázala aj na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 4CoE/100/2013-133, č.k. 13CoE/165/2013-103 a sp. zn. 15Co/497/2014, Krajského súdu v Bratislave č.k. 8NcC/25/2014-36 a Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4CoE/58/2013. Žalobkyňa uviedla, že zmluvný vzťah medzi ňou a žalovaným založený zmluvou o úvere je vzťahom spotrebiteľským, čo možno vyvodiť aj z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 243/07, ktorý konštatoval, že „ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, javí sa byť spravodlivým vykladať ich v neprospech toho, kto ich do zmluvy uložil“, t.j. v prejednávanom prípade v neprospech oprávneného. Podľa vyjadrenia žalobkyne ide jednoznačne o spotrebiteľský vzťah, nakoľko si nebrala úver za účelom výkonu povolania, podnikania či zamestnania, ale použila ho na súkromné účely.

5. Uznesením č.k. 4C/201/2015-38 zo dňa 17.07.2015 súd návrh žalovaného na postúpenie veci Okresnému súdu Bratislava I. zamietol s odôvodnením, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, a teda miestna príslušnosť sa riadi ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku o miestnej príslušnosti danej na výber, konkrétne § 87 písm. f) O.s.p., podľa ktorého popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ, ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Žalobkyňa ako spotrebiteľ má právo výberu medzi všeobecným súdom odporcu a súdom podľa ustanovenia § 87 písm. f) O.s.p., ktoré aj využila.

6. Okresný súd Lučenec dňa 20.08.2015 rozhodol vo veci rozsudkom č.k. 4C/201/2015-56, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi 3.724,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.724,- Eur od 24.05.2015 do zaplatenia (výrok I.), nahradiť žalobkyňi trovy právneho zastúpenia vo výške 804,16 Eur (výrok II.) a zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania vo výške 223,- Eur na účet Okresného súdu Lučenec v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku

(výrok III.). Vo svojom rozhodnutí dospel súd k záveru, že čiastky úverov použila žalobkyňa na úhradu osobných potrieb. Vzhľadom na povahu a obsah uzavretej zmluvy je zrejmé, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko žalobkyňa pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Postavenie žalobkyne pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy súd predpokladal z dôvodu, že z obsahu predložených úverových zmlúv nie je možné ustáliť, či žalobkyňa túto zmluvu uzatvárala ako spotrebiteľ alebo ako nespotebiteľský subjekt v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ, žalovaný) bezpečne, spôsobom nevzbudzujúcim dôvodné pochybnosti, v opačnom prípade je potrebné uplatniť výklad v súlade s § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Bezpečným preukázaním nemôže byť všeobecný údaj o poskytnutí úveru na výkon podnikania, prípadne uvedenie identifikačného čísla osoby, ani údaj o tom, pod akým číslom je fyzická osoba zapísaná v živnostenskom registri. Žalovanému sa nepodarilo preukázať, že dlžník pri uzatváraní a plnení zmluvy o úvere konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti a že uzavreté zmluvy o úvere nemajú spotrebiteľský charakter. Tento záver súdu je v súlade aj s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 243/2007, v ktorom ústavný súd konštatoval, že „ak sú v zmluve použité formulácie a pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, javí sa byť spravodlivým vykladať ich v neprospech toho, kto ich do zmluvy vložil“. Obsah zmluvy vopred pripravil žalovaný na predtlačenom formulári. Žalovaný zodpovedá za nedostatky danej zmluvy. Obsah zmluvy zneisťuje druhého účastníka zmluvy, pretože je mätúci a nezrozumiteľný. Prvá časť zmluvy o úvere obsahuje údaje ohľadom dlžníka, právnickej osoby, kde sa uvádza obchodné meno, IČO a číslo živnostenského registra. V tejto časti sa nehovorí nič o tom, že finančné prostriedky sú poskytované na účely podnikania. Naproti tomu druhá časť, kde sa dlžník identifikuje rodným číslom a číslom občianskeho preukazu, obsahuje údaj o tom, že dlžník použije finančné prostriedky na výkon podnikania. Pokiaľ údaje do zmluvy vpisuje mandatár veriteľa, vzniká pochybnosť o čestných praktikách poskytovateľa úveru a správnosti vypísaných údajov vo vzťahu k vôli dlžníka. Po ustálení si názoru na charakter zmlúv o úvere súd skúmal, či zmluvy o úvere obsahujú všetky náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu ich uzavretia. Dospel k záveru, že zmluvy o úvere neobsahujú zákonom vyžadované náležitosti, konkrétne údaj o termíne konečnej splatnosti tohto úveru ani úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru a tiež ani ročnú percentuálnu mieru nákladov. Absentuje v nich výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ako aj prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať jednotlivým nesplateným zostatkom, z tohto dôvodu sú úvery bezúročné a bez poplatkov, ako to ustanovuje § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. Žalobkyni vznikla na základe dvoch zmlúv o úvere povinnosť vrátiť žalovanému len istinu poskytnutého úveru bez úrokov a bez poplatkov, čo znamená, že z titulu zmluvy o úvere č. XX.XX.XXXX zo dňa 10.02.2014 má vrátiť žalovanému 3.500,- Eur, ale zaplatila až 6.894,- Eur, čím vznikol preplatok 3.394,- Eur. Zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 19.03.2014 vznikla žalobkyni povinnosť vrátiť žalovanému sumu 350,- Eur, zaplatila však až 680,- Eur a tým vznikol preplatok 330,- Eur. Povinnosť žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie žalobkyni vznikla podľa § 451 ods. 1, 2 a § 456 Občianskeho zákonníka. Na strane žalovaného ide o majetkový prospech, ktorý získal plnením bez právneho dôvodu. Za dôvodný považoval súd aj návrh na priznanie úrokov z omeškania odo dňa 24.05.2015 z dôvodu, že lehotu na plnenie určila žalobkyňa vo výzve na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovanému do 23.05.2015.

7. Proti rozsudku podal odvolanie žalovaný.

8. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č.k. 17Co/310/2016-120 zo dňa 17.08.2017 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za predčasné, vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, dôsledkom čoho je aj nesprávne právne posúdenie veci. V prejednávanej veci od počiatku bolo zrejmé, že tvrdenia účastníkov konania (teraz strán sporu) o základe ich právneho vzťahu nie sú zhodné. Žalobkyňa tvrdila v žalobe, že uzavrela so žalovaným spotrebiteľské zmluvy o úvere bez zákonných náležitostí a žalovaný už vo vyjadrení k žalobe túto skutočnosť namietal s poukazom na obsah zmlúv o úvere, s ktorými sa nemohol oboznámiť súd prvej inštancie (ani odvolací súd) z dôvodu, že kópie zmlúv sú nečitateľné. Súd prvej inštancie si nesprávne vykladá ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Toto zákonné ustanovenie neslúži na prijatie výkladu priaznivejšieho pre spotrebiteľa o tom, či jeho skutkové tvrdenia odôvodňujú uplatnený nárok. Účelom ustanovenia § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka je umožniť taký výklad ustanovení spotrebiteľských zmlúv, ktoré umožňujú dvojité výklad v prospech spotrebiteľa.

V prejednávanej veci nie je sporná zmluvná podmienka, ktorú by musel súd prvej inštancie podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka vykladať, sporný je skutkový základ žaloby, či medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva o úvere dvoch podnikateľov podľa ustanovení Obchodného zákonníka alebo spotrebiteľská zmluva, ktorú by musel súd posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 52 ods. 2 OZ). I keď takáto námietka bola už pred prejednaním veci na pojednávaní žalovaným vznesená, súd prvej inštancie si nevyžiadal od žalobkyne listinné dôkazy v origináli alebo čitateľnej kópii, nevypočul žalobkyňu prítomnú na pojednávaní k otázke účelu použitia finančných prostriedkov, k spôsobu uzatvárania zmluvy o úvere, kto ju vyplňoval, či je pravdivé tvrdenie v žalobe, že tak činil mandatár žalovaného, či žalobkyňa neuzatvárala už v minulosti iné zmluvy so žalovaným rozdielneho obsahu, čím by mohol preveriť tvrdenia žalobkyne o tom, že nepochopila význam vyhlásení v zmluve o úvere, že požičané finančné prostriedky budú použité na výkon podnikania, nepreveril tvrdenia žalovaného vo vyjadrení k žalobe, že k zmluve o úvere (bez označenia ktorej) bol podpísaný aj dodatok presne určujúci účel použitia požičaných peňazí. Skutkový záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa pri uzatváraní zmlúv o úvere 19. marca 2014 a 10. februára 2014 mala postavenie spotrebiteľa nie je podložený žiadnymi dôkazmi.

8.1. Nie je možné súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, že len žalovaného zaťažovala dôkazná povinnosť preukázať, že žalobkyňa pri uzatváraní a plnení zmluvy o úvere konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Bolo povinnosťou účastníkov vyplývajúceho z § 120 ods. 1 O.s.p. označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodoval iba o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná. Záver o tom, že účastník neunesol dôkazné bremeno, môže súd prijať len vtedy, ak riadne a úplne vykonal všetky dôkazy označené účastníkom na preukázanie jeho tvrdenia.

8.2. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že sa na jej úkor žalovaný bezdôvodne obohatil plnením bez právneho dôvodu, jej povinnosťou bolo tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy, na základe ktorých by mohol súd rozhodnúť v jej prospech. Ak skutočne obsah zmlúv v písomnej forme nasvedčuje skôr tomu, že išlo o zmluvu o úvere medzi dvomi podnikateľskými subjektami, bolo povinnosťou žalobkyne tvrdiť a preukázať, prečo písomný obsah zmlúv nezodpovedá tomu, čo z nich vyplýva. Jej tvrdenie v žalobe, že použila poskytnutý úver na osobné potreby, podľa názoru odvolacieho súdu nie je samo o sebe spôsobilé spochybniť obsah zmluvy. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe tvrdil, že zo zmlúv o úvere z 19.03.2014 a 10.02.2014 jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa uzatvárala zmluvy o úvere ako fyzická osoba - podnikateľ. Súd prvej inštancie dôkaz týmito zmluvami prečítaním zmlúv na pojednávaní v súlade s § 122 ods. 1 v spojení s § 129 ods. 1 O. s. p. nevykonal, preto nie je jeho záver o tom, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno, správny. Dokazovanie stranami sporu navrhnutými dôkazmi (počas konania na súde prvej inštancie za účinnosti O.s.p.), prípadne aj novonavrhnutými, musí vykonať spôsobom ustanoveným v § 188 a § 204 Civilného sporového poriadku. Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia (§ 150 ods. 2 CSP).

9. Žalobkyňa spolu s vyjadrením zo dňa 27.09.2017 zaslala súdu rozsudok Okresného súdu Lučenec sp. zn. 12C/198/2015 zo dňa 20.10.2015, v ktorom konajúci súd v obdobnom prípade v konaní medzi totožnými stranami o nároku z obdobnej úverovej zmluvy, o akú ide aj v prejednávanom prípade, určil, že zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským. Zároveň poukázala aj na rozsudok Okresného súdu Lučenec vo veci sp. zn. 5C/199/2015, v ktorom súd tiež určil, že vzťah medzi totožnými účastníkmi založený na základe inej obdobnej úverovej zmluvy je vzťahom spotrebiteľským. Uvedené tak potvrdzuje závery žalobkyne, že aj na predmetný zmluvný vzťah je potrebné hľadieť ako na vzťah spotrebiteľský a na úverovú zmluvu ako na zmluvu o spotrebiteľskom úvere. V tejto súvislosti poukázala na to, že jedným z atribútov civilného sporového konania a právneho štátu je zásada právnej istoty, čo vyjadruje, že strana konania môže očakávať, že jej spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou a zároveň poukázala na ustanovenie čl. 2 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, ako aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5ECdo/192/2014 a sp. zn. 6MCdo/9/2012.

10. Žalobkyňa následne dňa 15.01.2019 doručila súdu svoje daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2014, z ktorého podľa jej vyjadrenia vyplýva, že si žalovaným poskytnuté finančné prostriedky nepožičala za účelom podnikania a preto je potrebné jej zmluvné vzťahy so žalovaným hodnotiť ako vzťahy spotrebiteľské.

11. Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 17.10.2019 uviedol, že žalobkyňa ako dlžníka dňa 01.10.2014 uzatvorila so žalovaným ako veriteľom pod obchodným menom F. C., ako fyzická osoba - podnikateľ, označená IČO: 37325795, zmluvu o úvere č. O.. Nie je preto možné aplikovať na zmluvu o úvere ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, keďže o spotrebiteľa v tomto prípade nejde. Zmluvy sa posudzujú podľa Obchodného zákonníka, nakoľko boli uzatvorené medzi dvomi podnikateľskými subjektmi. Z vyššie uvedeného je možné posudzovať vzťah ako obchodnoprávny a nie ako spotrebiteľský, nakoľko ide o zmluvný záväzok medzi dvomi podnikateľskými subjektmi.

11.1. Žalovaný poukázal na to, že žalobkyňa prehlásenie, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania, vlastnoručne podpísala, pričom tento prejav vôle je na prednej strane zmluvy o úvere a prehlásenie dlžníka je zrozumiteľne, určito a jasne uvedené hneď vedľa podpisu dlžníka. Žalovaný disponuje vlastnoručne podpísaným prehlásením dlžníka, že finančné prostriedky sú poskytnuté na účel podnikania, a teda dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje žalobkyňu a tá relevantnými dôkazmi nevyvrátila tvrdenia žalovaného, ale len účelovo svojím vyjadrením tvrdí, že poskytnuté peňažné prostriedky použila na súkromné potreby. Avšak takéto tvrdenia považuje žalovaný za účelové a nedôvodné, ktoré nenachádzajú žiadnu oporu v zákonoch alebo dôkazných prostriedkoch, pričom žalovaný predložil dostatočný dôkazný prostriedok a to vlastnoručne podpísané prehlásenie povinného, žalobkyňa tomto smere neunesla dôkazné bremeno a súd sa len na základe kritických vyjadrení povinného priklonil k jej tvrdeniam.

11.2. Skutočnosť, že zmluva má povahu formulárovej (adhéznej) zmluvy ešte sama o sebe nevytvára predpoklad, že zmluvu je potrebné posudzovať ako spotrebiteľskú. Pod pojmom formulárová zmluva je potrebné rozumieť zmluvu, ktorú používa dodávateľ, resp. podnikateľ v dvoch a viacerých prípadoch a zväčša je vopred pripravená. Uvedený postup je súčasťou bežnej podnikateľskej praxe a má za účel zjednodušiť kontraktačný proces, a to aj pri uzavieraní zmlúv medzi podnikateľmi navzájom. Z uvedeného vyplýva, že formulárová zmluva môže byť právnym dôvodom vzniku absolútneho obchodu (zmluvy o úvere).

11.3. Vzhľadom na uvedené považuje žalovaný tvrdenia žalobkyne o tom, že pred uzavretím zmluvy nebola dostatočne informovaná o význame jednotlivých ustanovení zmluvy (dožadujúc sa postavenia spotrebiteľa) za bezpredmetné. Obzvlášť, ak to bola práve žalobkyňa, kto inicioval uzavretie zmluvy v danej podobe tým, že dobrovoľne uvádzala údaje týkajúce sa jej podnikateľskej činnosti. Skutočnosť, že žalobkyňa dodatočne došla k záveru, že je pre ňu zmluva subjektívne nevýhodná, nemôže byť na ujmu žalovaného, ktorý konal v dobrej viere, že žalobkyňa má úmysel konať v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

11.4. Žalovaný má za to, že sa dodatočne nemožno dovolávať inej kvalifikácie právnej povahy zmluvy, keďže jej uzavretie v uvedenej forme (zmluva o úvere podľa Obchodného zákonníka) sama svojím konaním žalobkyňa (dlžník) vyvolala a iniciovala. Žalovaný sa v žiadnom prípade nestotožňuje a rázne odmieta tvrdenia, že účelovo obchádza ustanovenia chrániace spotrebiteľov využívaním formálneho účelu zmluvy. Dôležité teda je, na aký účel bol úver poskytnutý a nie na aký účel žalobkyňa finančné prostriedky naozaj použila. Žalovaný je povinný preukázať, na aký účel boli peňažné prostriedky poskytnuté. Nenesie, však povinnosť preukazovať, či naozaj klient použije prostriedky na daný účel. Je nemysliteľné, aby spoločnosť POHOTOVOST' kontrolovala, ak uzatvorila vyše 400.000 zmlúv o úvere, každého klienta, na čo financie použije. Ten sa sám zaväzuje svojím podpisom, že prostriedky budú použité na poskytnutý účel. Podľa judikatúry ESD dokonca nie je spotrebiteľom ani podnikateľ konajúci mimo rámca svojho podnikania (Rozhodnutie ESD zo dňa 14.03.1991 vo veci 361/89 (Di Pinto)).

11.5. Žalovaný tiež zdôraznil skutočnosť, že v čase uzavretia zmluvy neexistoval a nebol účinným žiaden všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov. Možno teda vychádzať iba z ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Dôkazné bremeno pritom v otázke primeranosti odplaty znáša žalobca, a nie žalovaný. Žalobkyňa teda musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy išlo o odplatu, ktorá výrazne (podstatne) vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektmi poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov (tak ako žalovaný). Pokiaľ sa žalobkyňa dovoláva údajov bánk, koná tak v priamom rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je ako merítko považovaná odplata obvykle požadovaná na finančnom trhu, t.j. nie len bankami, ale

aj inými účastníkmi finančného trhu. Navyše nesprávne je opierať sa o úrokovú sadzbu stanovenú pre banky, ktorá je, samozrejme, nižšia. Správne by sa malo prihliadať na úrokovú sadzbu stanovenú pre nebankové, leasingové a iné spoločnosti, pod ktoré spadá aj žalovaný. Navyiac je možné prevýšenie takejto odplaty a zákon zakazuje len také prevýšenie, ktoré má charakter prevýšenia podstatného.

11.6. Nakoľko dlžník nemienil použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu, nie je spotrebiteľom. Vzájomný právny vzťah účastníkov konania je teda obchodnoprávny a uplatnenie právnych noriem s cieľom ochrany spotrebiteľa nie je na mieste. Je teda bezpredmetné skúmať, či zmluva o úvere obsahuje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Nepomenovaná zmluva podľa Obchodného zákonníka si vyžaduje dostatočné vymedzenie subjektov, teda zmluvných strán, ktoré uzatvorili zmluvu, a vymedzenie predmetu zmluvy. Každopádne si nevyžaduje náležitosti, ktoré uvádza žalobkyňa. Ak si strany zvolia, že zmluvu uzatvorí ako nepomenovanú, náležitosti by sa mali posudzovať podľa tých, ktoré si vyžaduje najbližšie ním podobná zmluva, v tomto prípade zmluva o úvere, ktorá je upravená v Obchodnom zákonníku, § 497 a nasl. Ani tam nie sú uvedené náležitosti ako RPMN atď. Z daného dôvodu nie je možné zmluvu považovať za bezúročnú a bez poplatku. Nakoľko žalobkyňa nemienila použiť peňažné prostriedky na svoju súkromnú potrebu, nie je spotrebiteľom. V prípade postavenia žalovaného treba akcentovať aj jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu so žalobkyňou vstupoval.

11.7. Vo vzťahu k účelu poskytnutia peňažných prostriedkov na výkon podnikania žalovaný poukázal na rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie sp. zn. P/0355/01/2012. Rovnako poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6CoE/122/2011, sp. zn. 7Co/208/2013 zo dňa 28.08.2013, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/1553/2014 zo dňa 25.11.2015, rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/22/2011 a sp. zn. 4C/26/2011 a Okresného súdu Ružomberok vo veci sp. zn. 3C/46/2016.

12. Žalobkyňa vo vyjadrení zo dňa 28.10.2019 k vyjadreniu žalovaného zo dňa 17.10.2019 poukázala na ustanovenie § 9 ods. 7 zákona č. 129/2010 Z. z. a uviedla, že konaním, ktorým sa veriteľ snaží o označenie dlžníka ako podnikateľa v predmetnej úverovej zmluve dochádza zo strany dodávateľa k obchádzaniu zákona, a to tým, že označením dlžníka ako podnikateľa vylúči aplikáciu právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, ktoré z pohľadu dodávateľa upravujú podmienky poskytovania úverov omnoho nevýhodnejšie, než je tomu v prípade právnej úpravy v zmysle Obchodného zákonníka. Takéto konanie je v priamom rozpore s § 9 ods. 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, na základe čoho je potrebné aj napriek akýmkoľvek prípadným pochybnostiam o spotrebiteľskom charaktere úverovej zmluvy hľadať na danú zmluvu ako na zmluvu uzavretú medzi spotrebiteľom a dodávateľom.

13. Po zrušení rozsudku odvolacím súdom sa vo veci uskutočnili tri súdne pojednávania, dňa 22.11.2018, 07.11.2019 a 26.08.2020.

14. Žalovaný sa na žiadne zo súdnych pojednávanií nedostavil, pričom svoju neprítomnosť ospravedlnil a navrhol, aby súd vo veci rozhodol bez jeho účasti. Súd preto vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného v súlade s § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

15. Na súdnom pojednávaní dňa 22.11.2018 žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu k účelu použitia finančných prostriedkov poukázala na to, že je bežnou praxou žalovaného, ktorý uzatvára obdobné zmluvy, označovať spotrebiteľa ako podnikateľský subjekt, resp. v prípade, ak spotrebiteľ nemá podnikateľský zámer, označiť účel použitia finančných prostriedkov na povolanie, resp. na zamestnanie. Takýmto konaním sa snaží vylúčiť aplikáciu právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a podriať ním uzatvárané zmluvy pod režim Obchodného zákonníka, ktorý je pre neho omnoho priaznivejší. Uvedené skutočnosti sú známe z početnej rozhodovacej praxe, pričom k uvedenému došlo aj v prejednávacej veci. Žalobkyňa čerpala finančné prostriedky výlučne na svoju osobnú spotrebu a preto danú úverovú zmluvu je potrebné považovať za zmluvu spotrebiteľskú. Okrem predmetných úverových zmluvy žalobkyňa uzavrela so žalovaným aj ďalšie úverové zmluvy, v ktorých žalovaný žalobkyňu označil takisto ako podnikateľský subjekt, pričom o nárokoch z predmetných zmlúv sa viedli na Okresnom súde Lučenec konania pod sp. zn. 5C/199/2015 a 12C/198/2015, v ktorých bolo preukázané, že žalobkyňa takmer identické zmluvy reálne uzatvárala ako spotrebiteľka. Nakoľko ide o zmluvy spotrebiteľské, tieto je potrebné posudzovať v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, ako aj v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, podľa ktorých tieto zmluvy obsahujú hneď niekoľko väd, preto

žalovaný nemá nárok na akékoľvek plnenie v rozsahu úrokov a poplatkov. Aj napriek uvedenému žalovaný prijal od žalobkyne plnenie aj v rozsahu úrokov a poplatkov, na ktoré nemal nárok, na základe čoho tak na jeho strane došlo k bezdôvodnému obohateniu.

16. Na pojednávaní dňa 07.11.2019 súd vyslúchol žalobkyňu F. L., ktorá uviedla, že finančné prostriedky od žalovaného potrebovala pri opravách domu na kúpu stavebného materiálu. Jedná sa o starší rodinný dom, ktorý mal slúžiť výlučne na bývanie, nie na vykonávanie činností vyplývajúcich zo živnostenského oprávnenia žalobkyne. Žalobkyňa síce v tom čase podnikala, ale poskytnuté finančné prostriedky na podnikanie nepoužila. Dom kúpila asi 10 rokov pred uzavretím spornej zmluvy. Žalobkyňa pracovala aj v zahraničí, v dome bývala sama. Na otázku, či osoba konajúca ako mandatár žalovaného predložila žalobkyňi viacero formulárov alebo jej vysvetlila obsah týchto predložených predtlačí a bola jej daná možnosť výberu, či si vezme úver na podnikanie alebo na osobnú spotrebu, žalobkyňa uviedla, že mandatárka jej nikdy nič v tomto smere nepovedala, len jej predložila doklady, ktoré mala podpísať. Žalobkyňa zároveň uviedla, že od roku 2002 má problémy s očami. Trpí chronickou únavou očí, šeroslepotou a rôznymi inými poruchami zraku.

17. Zároveň prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobkyňa na pojednávaní doplnila, že v čase uzavretia zmluvy mala živnostenské oprávnenie na jedinú činnosť, a to poskytovanie krátkodobej pomoci pri opatere detí a starších osôb, čo nie je typická podnikateľská činnosť. Táto podnikateľská činnosť vyžaduje len fyzickú účasť žalobkyne. Poskytovanie najmä opatrovateľských služieb, ktoré vykonávala žalobkyňa najmä v Rakúsku, si vyžaduje, aby mali osoby príslušné živnostenské oprávnenie, aby ich agentúra, ktorá je sprostredkovateľom, nemusela zamestnávať, a zrejme aby nemusela za ne platiť odvody. Formálne však činnosť vykonávaná žalobkyňou vykazuje znaky pracovnoprávneho vzťahu. K názoru, že zmluvy uzavreli dva podnikateľské subjekty, žalobkyňa uviedla, že v podnikateľských vzťahoch nie je bežné a nikdy sa neuvádzajú zo strany podnikateľského subjektu identifikačné údaje ako rodné číslo a číslo občianskeho preukazu. Tieto dva údaje sú uvedené v zmluve uzavretej medzi stranami sporu. Preukázateľné je, že žalobkyňa dostala peniaze v hotovosti pri podpise zmluvy, čo žalovaný nespochybnil a toto sú typové znaky pre zmluvu o pôžičke podľa Občianskeho zákonníka. Ak žalovaný tvrdí opak, že ide od úver medzi podnikateľmi, je na ňom, aby to preukázal. Nie je pravdou, že iba žalobca znáša dôkazné bremeno. Dôkazné bremeno má ten, kto tvrdí určité skutočnosti.

18. Na pojednávaní dňa 26.08.2020 súd doplnil dokazovanie výsluchom žalobkyne v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorého názorom je súd prvej inštancie viazaný, a svedkyne - mandatárky žalovaného I. FK. Žalobkyňa uviedla, že zmluvy, ktoré sú predmetom tohto sporu, uzatvárala v roku 2014. So spoločnosťou Pohotovosť mala uzatvorených šesť alebo sedem zmlúv. Peňažné prostriedky si brala na opravu domov, na podnikanie neboli použité. Všetky zmluvy, ktoré žalobkyňa uzavrela s Pohotovosťou, vyhotovovala pani I., všetko vypisovala ona. Žalobkyňa má problém s očami, o čom predložila potvrdenie očnej lekárky. Od roku 2002 trpí únavou očí. Určité veci podpísala, ale nemusela to vidieť. Pani I. sa žalobkyne nepýtala, na čo potrebuje peniaze, vypísala zmluvu. V roku 2014 sa nepýtala, či má žalobkyňa IČO alebo či podniká.

19. Žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu zároveň poukázala na bohatú rozhodovaciu prax súdov v prípadoch, kedy je v zmluvách uvedené tzv. dvojité označenie, to znamená označenie zmluvnej strany rodným číslom aj identifikačným číslom, čo vyvoláva pochybnosť o postavení dlžníka. V tejto súvislosti poukázala na § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý uvádza, že v pochybnostiach sa má zmluvné ustanovenie vykladať v prospech spotrebiteľa. Žalobkyňa vystupovala pri uzavretí zmluvy ako fyzická osoba, kedy sa preukázala údajmi, ktoré nie sú bežne dostupné, a to rodným číslom, ako aj číslom občianskeho preukazu. Identifikačné číslo je údaj, ktorý si mohol žalovaný sám zadovážiť, keďže je to údaj bežne verejne dostupný. V prípade žalobkyne sa nejednalo o bežnú podnikateľskú činnosť, keďže vykonávala opatrovateľskú činnosť, živnostenské oprávnenie mala z dôvodu, že na to bola nabádaná agentúrou kvôli odvodovej činnosti. Nie je logické, aby žalobkyňa uzatvárala viac zmlúv na takúto podnikateľskú činnosť. V tomto prípade sa jedná o reálnu zmluvu, ktorá bola uzavretá podľa Občianskeho zákonníka, kedy boli žalobkyňi peniaze poskytnuté v hotovosti, čo svedčí tiež v prospech spotrebiteľského charakteru zmluvy podľa Občianskeho zákonníka a pre obchodnoprávne vzťahy je to neštandardné. Z predloženého daňového priznania rovnako vyplýva, že tento úver nebol poskytnutý na účel podnikania. Z rozhodovacej činnosti súdov je jasné, že sa zmluvy uzatvárajú aj s podnikateľmi, v týchto zmluvách je však špecifikované, v akej oblasti osoba podniká a na aký účel sú jej prostriedky poskytnuté, napr. na účel rekonštrukcie, marketingu, reklamy a podobne. Pokiaľ

žalovaný poukazuje na prehlásenie žalobkyne, že jej boli prostriedky poskytnuté na účel podnikania, toto prehlásenie je nápadne vložené pod uvedenie sumy úveru, čo navodzuje dojem súhlasu so sumou poskytnutou zmluvou a samotná žalobkyňa nemala ani možnosť tento formulár ovplyvniť. Rovnako žalobkyňa poukázala na ustanovenie § 9 ods. 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré sa vzťahuje aj na prípad tejto zmluvy, ako aj na uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/130/2018 zo dňa 12.12.2019. S ohľadom na dvojaké označenie žalobkyne v zmluve poukázala aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS/243/07, z ktorého vyplýva, že v prípade dvojakého označenia by sa mal použiť výklad v neprospech toho, kto takéto údaje do zmluvy vložil. Žalobkyňa si je vedomá, že aj ju zaťažuje dôkazné bremeno, ale žalovaný nepreukázal žiadne skutočnosti, ktoré by vyvracali skutočnosť uvádzajú žalobkyňou a ani na jednom pojednávaní nebol prítomný, kde by mohlo dôjsť ku konfrontácii. Predložené zmluvy neobsahujú zákonom stanovené náležitosti a v oboch prípadoch sa preto jedná o spotrebiteľské úvery, ktoré by mali podliehať predpisom na ochranu spotrebiteľa. Žalobkyňa tvrdí, že k ich obchádzaniu dochádza úmyselne. Zmluvy neobsahujú údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, hoci zmluva obsahuje kolónku na tento údaj, zostáva otázkou, prečo tomu tak je. Zrejme je to preto, že v prípade zmluvy, na základe ktorej bol poskytnutý úver vo výške 350,- Eur, vychádza ročná percentuálna miera nákladov na 342,43 % a ročná úroková miera 110,17 %, v prípade zmluvy, na základe ktorej bol poskytnutý úver vo výške 3.500,- Eur, je ročná percentuálna miera nákladov 300,83 % a ročná úroková miera 96,10 %. Nie je sa čomu čudovať, že v zmluve tieto údaje neboli uvedené. V zmluve nebola uvedené teda ročná úroková miera, doba trvania zmluvy ani termín konečnej splatnosti. Ak by aj tieto úvery neboli bezúročné, pre rozpor s dobrými mravmi by museli byť zmluvy vyhodnotené ako absolútne neplatné. Ak by súd tieto vzťahy posúdil tak, že podliehajú úprave Obchodného zákonníka, žalobkyňa tvrdí, že aj tu by bol rozpor s poctivým obchodným stykom a dobrými mravmi. S ohľadom na uvedené podľa názoru žalobkyne nemá žalovaný nárok na žiadne finančné prostriedky presahujúce rozsah peňažných prostriedkov poskytnutých žalobkyňi.

20. Svedkyňa W. I. uviedla, že v minulosti pracovala ako mandatárka spoločnosti Pohotovosť. Žalobkyňu pani F. si pamätá, bola tzv. opakovaná klientka, to znamená, že mala u nej viac úverov, svedkyňa nevedela uviesť, koľko, ale mala okolo desať zmlúv. K procesu uzatvárania zmlúv svedkyňa uviedla, že nový klient musel vydokladovať svoj príjem, kde býva, predložiť občiansky preukaz, SIPO lístok alebo doklad, že tam skutočne býva. Zmluvu vypisovala priamo svedkyňa W. I. alebo jej zamestnanci v kancelárii. Potom sa to posielalo do regionálnej agentúry spoločnosti Pohotovosť. Keď schválili žiadosť, až potom sa vypisovala zmluva, pretože skôr by to bolo zbytočné. Klient preukazoval príjem výmerom, keď dostal dôchodok na účet, výpisom alebo potvrdením z pošty. Pani F. už nemusela predkladať občiansky preukaz, príjem alebo keď sa jej zmenil dôchodok. Chodila pracovať aj do Rakúska alebo do Nemecka, v tom prípade príjem preukazovala potvrdením, ktoré tam dostala.

Na otázku, či sa klientov pýtali, na čo potrebujú peniaze, svedkyňa uviedla, že pani F. sa nemusela pýtať, ona jej to povedala sama. Uviedla, že sa súdi so susedkou alebo najlepšou kamarátkou v Leviciach, lebo prišla o nehnuteľnosť a peniaze potrebuje na zastupovanie.

Obsahom zmlúv boli tieto údaje, ako občiansky preukaz, meno, priezvisko, rodné číslo, trvalý pobyt. Svedkyňa uviedla, že vie aj to, kde pani F. býva, bola u nej osobne v Šíde, keď meškala. Na zmluvu písali, koľko dostane klient úver, úroky.

Na otázku, či sa do zmluvy vypisoval aj typ úveru, napr. spotrebiteľský, bezúčelový, svedkyňa uviedla, že zmluvy sa večne menili, aby nemali problém. Tým myslela spoločnosť, ktorá zaslala formuláre a ona ich len vytlačila.

Na otázku, či bolo bežné, aby klient menil zmluvu alebo niektoré jej ustanovenie alebo jej znenie bolo dané, svedkyňa uviedla, že klient znenie meniť nemohol. Buď súhlasil alebo odstúpil. Žiadny klient nemusel brať úver.

K dotazu, či bolo bežné, že sa uvádzali údaje o podnikateľskej činnosti klientov, svedkyňa uviedla, že mali určené, úver sa bral buď „na IČO“, zamestnanie alebo sa uviedlo, že klient je dôchodca, teda z čoho má príjem. Ak klient podnikal, doložil živnostenský list a daňové priznanie. Na IČO mali inú zmluvu. Ak mal klient IČO, automaticky museli dať zmluvu na IČO. Ak mal príjem aj zo zamestnania, uviedlo sa zamestnanie aj príjem z IČO. To bol pokyn z firmy.

K otázke zisťovania identifikačného čísla klienta svedkyňa uviedla, že z regionálnej agentúry Pohotovosti bolo povedané, že má klient IČO. Keď mal IČO, museli dať IČO. Keď klient zamĺchal, že má IČO, zistili to v regionálnej agentúre, všetko to už potom išlo cez IČO. Musela prepísať aj zmluvu, ak ju začala vypisovať ako bežnú zmluvu, napríklad ako pani F., keď mala aj dôchodok. Klient musel potom doložiť živnostenský list a daňové priznanie, aj keď mal iný príjem, zo zamestnania alebo dôchodku. IČO musel mať na Slovensku. Ak klient odmietol doložiť daňové priznanie alebo živnostenský list, museli to celé

zrušiť, zamietnuť. Výpisy zo živnostenského registra na internete svedkyňa nesledovala. Keď bol klient „čistý“, pustili ho alebo ho z regionálnej agentúry zrušili a svedkyňa musela žiadať, čo jej povedali. Pokiaľ ide o výpis zo živnostenského registra, všetko overovala regionálna agentúra, nie mandatár. Výpis zo živnostenského registra, ak ho klient raz predložil, nemusel viac dokladať. Svedkyňa sa len spýtala klienta, či ešte podniká. Agentúra to aj tak ešte všetko overovala. Ak už raz predložil živnostenské oprávnenie, už ho viac nemusel dokladať.

21. Súd po oboznámení sa so žalobou, vyjadreniami žalobcu a žalovanej, pripojenými listinnými dôkazmi, vykonaní dokazovania výsluchom žalobkyne a svedkyne W. I. zistil tento skutkový stav:

22. Dňa 10.02.2014 medzi stranami sporu bola uzatvorená zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyňi úver vo výške 3.500,- Eur. Zo zmluvy o úvere je zrejmé, že predmetnú zmluvu uzavrela ako dlžníka žalobkyňa, kde v prvej časti formulára je označená ako živnostníčka pod obchodným menom XXXXXX/XXX. F. s identifikačným číslom XXXXXXXXX a v tretej časti je uvedená ako fyzická osoba s rodným číslom XXXXX.XXX,-. V druhej časti formulára zmluvy (v druhom rámečku) je uvedené, že veriteľ je oprávnený poskytnúť dlžníkovi úver v sume 3.500,- Eur a dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 3.364,- Eur, spolu 6.864,- Eur v 12 mesačných splátkach po 572,- Eur počnúc dňom 18.03.2014. Zároveň svojím podpisom mala žalobkyňa prehlásiť, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania. V poslednom rámečku zmluvy je uvedené, že žalobkyňa ako dlžníka svojím podpisom potvrdzuje prevzatie peňažnej hotovosti uvedenej v zmluve.

23. Dňa 19.03.2014 bola medzi stranami sporu uzatvorená zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyňi úver v sume 350,-Eur. Zo zmluvy o úvere vyplýva, že predmetná zmluva bola uzatvorená so žalobkyňou ako dlžníkom, kde v prvej časti formulára zmluvy (v prvom rámečku) je žalobkyňa označená ako živnostníčka pod obchodným menom X. F. s identifikačným číslom XXXXXX/XXX. a v tretej časti (treťom rámečku) je uvedená ako fyzická osoba s rodným číslom XXX,-56. V druhej časti formulára zmluvy je uvedené, že veriteľ je oprávnený poskytnúť dlžníkovi úver v sume 350,- Eur a dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 300,- Eur, spolu 650,- Eur v 10 mesačných splátkach po 65,- Eur počnúc dňom 18.04.2014. Zároveň svojím podpisom mala žalobkyňa prehlásiť, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania. V poslednom rámečku zmluvy je uvedené, že žalobkyňa ako dlžníka svojím podpisom potvrdzuje prevzatie peňažnej hotovosti uvedenej v zmluve.

24. Listinným dôkazom označeným ako „splátky a pokuty“ žalobkyňa preukázala, že z titulu uzatvorenej zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 3.500,- Eur, žalovanému zaplatila sumu 6.894,- Eur a z titulu zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver 350,- Eur, žalovanému uhradila sumu 680,- Eur.

25. Z výpisu zo živnostenského registra je preukázané, že v období uzatvárania zmlúv o úvere, ktoré sú predmetom sporu, žalobkyňa mala živnostenské oprávnenie na predmet podnikania „poskytovanie krátkodobej pomoci pri opatere detí a starších osôb“.

26. Zo správy očnej lekárky MUDr. Márie Mikešovej zo dňa 27.09.2013 (t.j. pred uzatvorením zmlúv o úvere) vyplýva, že „na základe lekárskeho nálezu (žalobkyňa) prosí o pomoc pri vyplňovaní úradných tlačív“.

27. Z daňového priznania žalobkyne k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2014 je zrejmé, že úhrnná suma dôchodku žalobkyne činila 2.327,07 Eur, príjmy zo živnosti 6.092,- Eur, výdavky zo živnosti 3.239,62 Eur, preukázateľne zaplatené poisťné 802,82 Eur, základ dane 2.852,38 Eur. Daňová povinnosť (daň na úhradu) predstavovala 261,46 Eur. Závazky v daňovom priznaní nie sú uvedené.

28. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 5C/199/2015-150 zo dňa 16.06.2017 súd zaviazal žalovaného Pohotovosť, s.r.o., Bratislava na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 2.826,- Eur s príslušenstvom žalobkyne E.i F. z titulu iných uzatvorených zmlúv so žalobkyňou. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 12.09.2017.

29. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 12C/198/2015-109 zo dňa 20.10.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 14Co/998/2015-144 zo dňa 06.09.2016 súd zaviazal žalovaného Pohotovosť, s.r.o., Bratislava na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 3.237,- Eur s príslušenstvom žalobkyni X. F. z titulu ďalších uzatvorených úverových zmlúv medzi stranami sporu. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 17.10.2016.

30. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

31. Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú stanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

32. Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

33. Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

34. Podľa § 54 ods. 1 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

35. Podľa § 54 ods. 2 OZ, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

36. Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

37. Podľa § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

38. Podľa § 456 OZ, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

39. Podľa § 657 OZ, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

40. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

41. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmlúv, t.j. ku dňu 10.02.2014 a 19.03.2014 (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

42. Podľa § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

43. Podľa § 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

44. Podľa § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

45. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

46. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

47. Podľa § 9 ods. 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľovi alebo finančnému agentovi sa zakazuje predkladať spotrebiteľovi návrhy zmlúv, ktorých zrejším účelom je obchádzanie ustanovení tohto zákona; za takéto konanie sa považuje aj to, že sa čerpanie finančných prostriedkov alebo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zahrnú do zmlúv o úvere, ktorých povaha alebo účel by umožnili vyhnúť sa uplatňovaniu tohto zákona. Ak veriteľ využil omyl spotrebiteľa a použil zmluvné podmienky, ktorými vylúčil aplikáciu ustanovení vzťahujúcich sa na spotrebiteľské úvery, považuje sa zmluva za zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ak veriteľ nepreukáže, že nemal úmysel obísť tento zákon.

48. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

49. Z vykonaného dokazovania, po vyhodnotení všetkých dôkazov jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti mal súd preukázané, že žaloba žalobkyne je dôvodná.

50. Medzi stranami bolo v konaní sporným, či boli zmluvy o úvere medzi stranami uzatvorené ako medzi dvoma podnikateľmi podľa Obchodného zákonníka alebo ako spotrebiteľské zmluvy, ktoré by musel súd posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, a to s ohľadom na tzv. dvojaké označenie dlžníka v zmluvách tak osobnými údajmi, ktoré sú typické pre nepodnikajúcu fyzickú osobu (meno, priezvisko, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu a trvalé bydlisko), ako aj údajmi charakterizujúcimi fyzickú osobu - podnikateľa (obchodné meno, IČO, miesto podnikania).

51. Zmluva o úvere je formulár pripravený žalovaným, ktorý teda vo svojej podstate zodpovedá aj za nedostatky danej zmluvy. Zo zmluvy neodôvodnene vyplývajú skutočnosti, ktoré môžu účastníka pri jej uzatváraní zneisťovať, sú mátuče a nezrozumiteľné, pretože prvá časť danej zmluvy obsahuje údaje ohľadom dlžníka, podnikateľa, nakoľko sa tu uvádza obchodné meno, IČO, číslo živnostenského registra. V tejto časti sa nič nehovorí o tom, že finančné prostriedky sú poskytované na účely podnikania.

52. Tretia kolónka však obsahuje miesto pre vpisovanie údajov vo vzťahu k fyzickej osobe, pretože táto sa identifikuje rodným číslom a číslom občianskeho preukazu. Vzhľadom na vyššie uvedené nie je zrejmé, z akého dôvodu duplicitne je tu uvedené miesto pre fyzickú osobu, pričom v druhej kolónke sa vpisuje výška úveru s príslušným poplatkom a celková suma, ktorú treba zaplatiť, aj výška a počet splátok. Táto kolónka obsahuje údaj, kde dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú mu poskytované na výkon podnikania.

53. Ak by finančné prostriedky mali byť poskytnuté nepodnikateľovi, neexistuje ani miesto na dohodu ohľadom poskytovaných finančných prostriedkov a podmienok ich poskytnutia. Dlužník v takomto prípade nemá inú možnosť, ako prijať formulárovú zmluvu, kde je uvedené, že prostriedky sa poskytujú pre účely podnikania. Pokiaľ dané údaje vypisuje mandatár, o to viac v danom prípade vzniká pochybnosť o čestných praktikách poskytovateľa a správnosti vypísaných údajov vo vzťahu k vôli dlžníka. Nič totiž nebráni ani fyzickej osobe, podnikateľovi, aby uzatvárala podobnú zmluvu ako fyzická osoba nepodnikateľ. Obdobný právny názor, čo sa týka posúdenia uvedených zmlúv o úvere ako spotrebiteľských a konkrétne ako zmlúv o pôžičke, posúdil aj Krajský súd Banská Bystrica vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 4CoE/100/2013, sp. zn. 13CoE/165/2013 a sp. zn. 15Co/497/2014.

54. V záujme odstrániť uvedený rozpor v skutkových tvrdeniach strán sporu súd vykonal rozsiahle dokazovanie. Žalobkyňa v priebehu celého konania tvrdila, že predmetné úverové zmluvy uzatvárala ako fyzická osoba - nepodnikateľ, finančné prostriedky si vzala a aj použila pre osobnú potrebu, konkrétne na opravu rodinného domov a s tým súvisiacu kúpu stavebného materiálu a zo žiadneho jej úkonu pri žiadosti o úver nevyplývalo, že by si úver brala na podnikanie. Celú žiadosť o úver ako aj zmluvu o úvere vypísala obchodná zástupkyňa žalovaného a žalobkyňa žiadosť len podpísala. Súkromný účel poskytnutia peňažných prostriedkov potvrdila aj svedkyňa W. I., keď uviedla, že samotná žalobkyňa uviedla, že peniaze potrebuje v súvislosti s nehnuteľnosťou, o ktorú prišla (na zastupovanie), nakoľko sa súdi so susedkou. Spotrebiteľský charakter zmlúv potvrdzuje výpoveď svedkyne aj v časti, v ktorej opísala priebeh kontraktačného procesu v spoločnosti žalovaného. Akonáhle bolo zo strany žalovaného zistené, že klient disponuje živnostenským oprávnením, predkladal sa klientovi na podpis osobitný typ formulára zmluvy. Žalovaný neskúmal, či bol úver poskytnutý na účel podnikania, ale poskytol mu formálne úver na účel podnikania, čím jednoznačne dochádzalo k obchádzaniu ustanovení právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, predovšetkým § 9 ods. 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Sám žalovaný pritom proaktívne zisťoval, či klient disponuje živnostenským oprávnením a ak áno, dokonca sám zmluvy menil tak, aby to vyzeralo, že peňažné prostriedky sa poskytli na účel podnikania. Neobstojí teda tvrdenie žalovaného uvedené v jeho písomnom vyjadrení zo dňa 17.10.2019, že žalobkyňa dobrovoľne uvádzala údaje týkajúce sa jej podnikateľskej činnosti.

55. Súd len na okraj poznamenáva, že údaje obsiahnuté v rámci označenia zmluvných strán, ktoré charakterizujú dlžníka ako podnikateľa, sú voľne dostupné vo verejnej časti živnostenského registra. Naopak, údaje charakterizujúce dlžníka ako fyzickú osobu - nepodnikateľa, nie sú verejne prístupné a je ich možné zistiť len z dokladov priamo poskytnutých dlžníkom, napríklad z občianskeho preukazu. Zo znenia zmluvy je zrejmé, že verejná listina (napr. občiansky preukaz) nebola pri uzatváraní zmluvy využitá len na identifikáciu alebo stotožnenie dotknutej fyzickej osoby, ale tieto údaje boli do obsahu zmluvy priamo zahrnuté. Aj z toho možno vyvodit', že dlžník v uvedenom vzťahu vystupoval ako spotrebiteľ.

56. Vykonaným dokazovaním má súd za preukázané, či žalobkyňa uzavrela zmluvy o úvere ako fyzická osoba - nepodnikateľ a súd predmetný právny vzťah z titulu uzatvorených zmlúv o úvere posúdil ako vzťah spotrebiteľský. Zmluvnými stranami spotrebiteľskej zmluvy sú dodávateľ, spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ktorej predmet činnosti je aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, teda koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je subjekt, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

57. Z uvedeného je nepochybné, že s prihliadnutím na povahu strán sporu, obsah zmluvy, vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačnom formulári, popísaný mechanizmus uzatvárania zmlúv medzi stranami sporu bola uzavretá spotrebiteľská zmluva podľa ust. § 52 ods. 1 OZ. Preto je potrebné na tento právny vzťah medzi veriteľom a dlžníkom aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva.

58. Keďže súd dospel k záveru, že vzťah založený zmluvami o úvere medzi stranami sporu je vzťahom spotrebiteľským, posudzoval predmetné zmluvy aj podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmlúv.

59. Preskúmaním obsahu oboch zmlúv o úvere uzavretých účastníkmi konania súd dospel k záveru, že zmluvy neobsahujú zákonom vyžadované náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Zmluvy o úvere v časti podpísanej stranami sporu neobsahujú údaj o termíne konečnej splatnosti tohto úveru, neobsahujú úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, ani ročnú percentuálnu

mieru nákladov. Rovnako tak neobsahujú termíny splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov a neobsahujú ani prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je preto potrebné úvery poskytnuté na základe predmetných zmlúv považovať za bezúročné a bez poplatkov. Z uvedeného dôvodu žalobkyni vznikla povinnosť vrátiť žalovanému istinu poskytnutých úverov bez úrokov a bez poplatkov.

60. Z titulu zmluvy o úvere č. XX.XX.XXXX uzatvorenej dňa 10.02.2014 vznikla žalobkyni povinnosť vrátiť žalovanému sumu 3.500,- Eur, pričom vrátila sumu 6.894,- Eur (č. l. 5 z opaku), čím jej vznikol preplatok 3.394,- Eur. Z titulu zmluvy o úvere číslo XX.XX.XXXX zo dňa 19.03.2014 vznikla žalobkyni povinnosť vrátiť žalovanému sumu 350,- Eur, pričom vrátila 680,- Eur (č. l. 6 z opaku), čím jej vznikol preplatok 330,- Eur. Celkový preplatok žalobkyne voči žalovanému tak predstavuje sumu 3.724,- Eur.

61. Na základe vyššie uvedených skutočností preplatenie úverov žalobkyňou žalovanému o sumu 3.724,- Eur predstavuje bezdôvodné obohatenie, ktoré je žalovaný povinný žalobkyni vydať, nakoľko ide o majetkový prospech, ktorý získal plnením bez právneho dôvodu.

62. Záverom súd považuje za potrebné uviesť, že hoci žalovaný zrejme nedopatrením nepredložil súdu na výzvu v dostatočne čitateľnej podobe zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXX, ale zmluvu č. X., ktorej táto zmluva predchádzala, súd vyžiadanie uvedenej zmluvy a za tým účelom odročenie pojednávania aj z hľadiska hospodárnosti konania nepovažoval za nevyhnutné. Všetky úverové zmluvy predložené v tomto spore, ako aj v ďalších dvoch konaniach vedených na tunajšom súde, sú zmluvy formulároveho typu, ktorých text je totožný a líšia sa len údajmi ručne vpísanými do týchto formulárov, ktoré údaje sú dostatočne zrejme. Súd na margo toho uvádza, že medzi stranami sporu nebolo sporné, že údaje, ktoré sú obligatónnymi náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v týchto zmluvách skutočne absentujú. Spor sa týkal charakteru zmlúv v tom zmysle, či ide o zmluvy obchodnoprávnej povahy alebo spotrebiteľské a teda či uvádzanie týchto náležitostí v zmluve je nevyhnutné, čo bolo preukázané vykonaním dokazovaním v priebehu konania.

63. Za nevyhnutné nepovažoval súd ani vykonanie dokazovania výsluchom ďalšieho svedka - U. I., účtovníčky žalobkyne, ktorou malo byť preukázané, či žalobkyňa použila alebo nepoužila peňažné prostriedky na účel podnikania. Keďže žalobkyňa na výsluchu svedka netrvala, pričom uvedené skutočnosti vyplývajú aj z predloženého daňového priznania, súd výsluch svedka nevykonával.

64. Podľa § 517 ods. 1 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

65. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

66. Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

67. Súd žalobkyni priznal v zmysle § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka aj zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne, keďže základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu (t.j. k 24.05.2015 - dňu nasledujúcemu po uplynutí lehoty na dobrovoľné splnenie povinnosti) činila 0,05 %. V petite žaloby žalobkyňa žiadala priznať úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne. Keďže záväzkový vzťah medzi stranami sporu vznikol v roku 2014, na priznanie úrokov z omeškania vo výške 8,05 % ročne podľa § 10c nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. v spojení s § 3 tohto nariadenia vlády v znení účinnom ku dňu 31.01.2013 nie je dôvod. Úroky z omeškania priznal súd žalobkyni odo dňa nasledujúceho po dni, ktorý bol žalovanému uvedený vo výzve na dobrovoľné plnenie, teda vrátenie bezdôvodného obohatenia (č.l. 3 spisu), teda počnúc od 24.05.2015. V prevyšujúcej časti úrokov z omeškania súd žalobu žalobcu zamietol.

68. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

69. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

70. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

71. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni ako úspešnej strane sporu priznal nárok na plnú náhradu trov konania voči žalovanému. Aj keď súd žalobu v časti príslušenstva, ktoré nebolo vyčíslené (úrokov z omeškania), zamietol, pre pomerné rozdelenie trov konania je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine bez príslušenstva, ak príslušenstvo žalobca nevyčísli vo svojej žalobe (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Obo/243/2007 zo dňa 27.11.2008).

72. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozhodnutia, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Filákovská cesta 287, 984 01 Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).